

PHONG BẼ MẶT PHẪNG NGANG BỤNG
(Transversus Abdominis Plane - TAP)

Mark D. Tasch, M.D.
Khoa Gây mê hồi sức
ĐH Y khoa Indiana
Bang Indiana, Hoa Kỳ

Chỉ định

- PT vùng bụng dưới:
cắt ruột thừa, mổ lấy thai, cắt tử cung, tiền liệt tuyến, bàng quang...
- PT nội soi
- Phong bế đoạn T10 - L1: thường thực hiện từ phía sau.
- Phong bế đoạn T7 - T10: tiếp cận phía dưới xương sườn.

Giải phẫu học

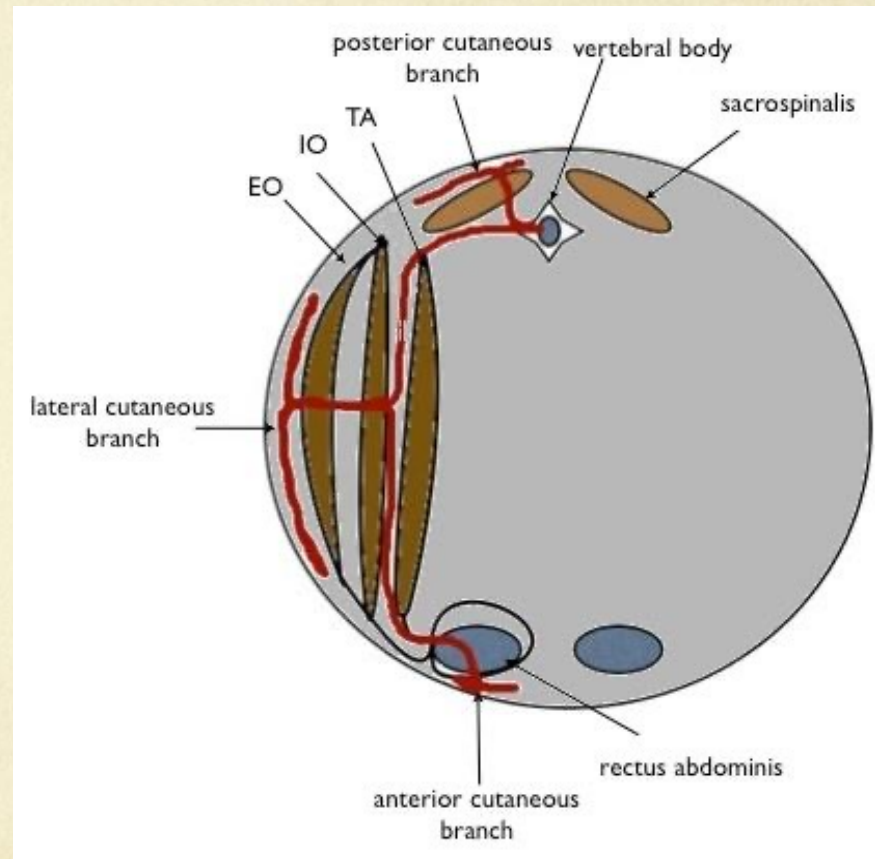
- Gây tê các dây thần kinh chi phối vùng bụng trước (T7 đến L1)
 - Thần kinh liên sườn (T7-T11)
 - Thần kinh dưới sườn (T12)
 - TK bụng sinh dục lớn, TK chậu - hạ vị, thần kinh hạ vị và TK sinh dục bé, TK chậu bẹn (L1)
- Phong bế TK chi phối vùng da bụng, cơ, phúc mạc thành.
- Không chặn được cảm giác đau nội tạng

Giải phẫu học

EO: cơ chéo bụng ngoài

IO: cơ chéo bụng trong

TA: cơ ngang bụng

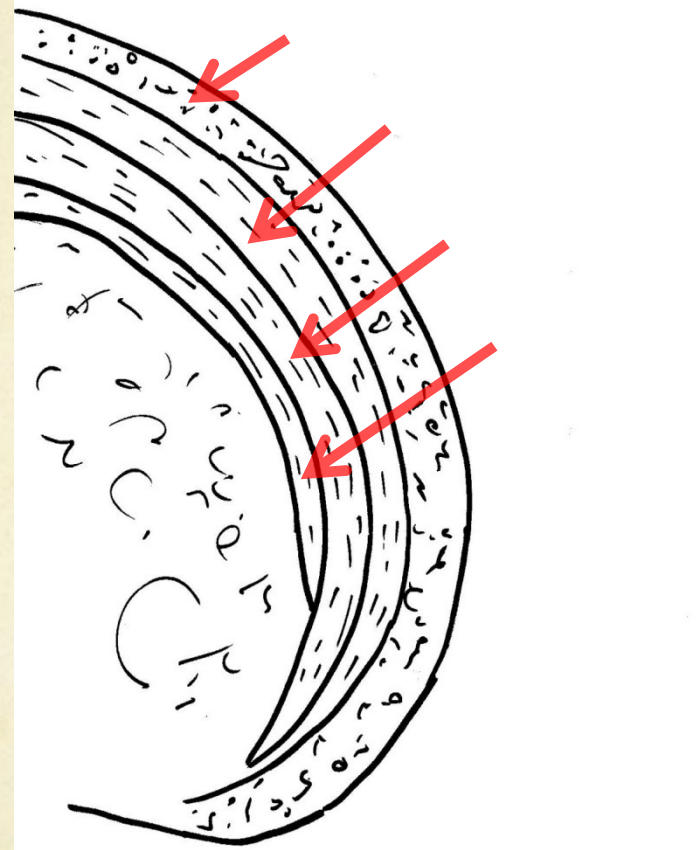

Giải phẫu học

Thuốc tê vùng **được đưa** xuyên vào **mặt phẳng cân cơ** nằm giữa **cơ chéo bụng trong** và **cơ ngang bụng**.

Tiếp cận từ phía sau (cổ điển):
phong bế từ T10-L1

Tiếp cận dưới bờ sườn: phong
bế từ T7-T10.

Nhìn dưới siêu âm

Cơ chéo bụng ngoài

Cơ chéo bụng
trong

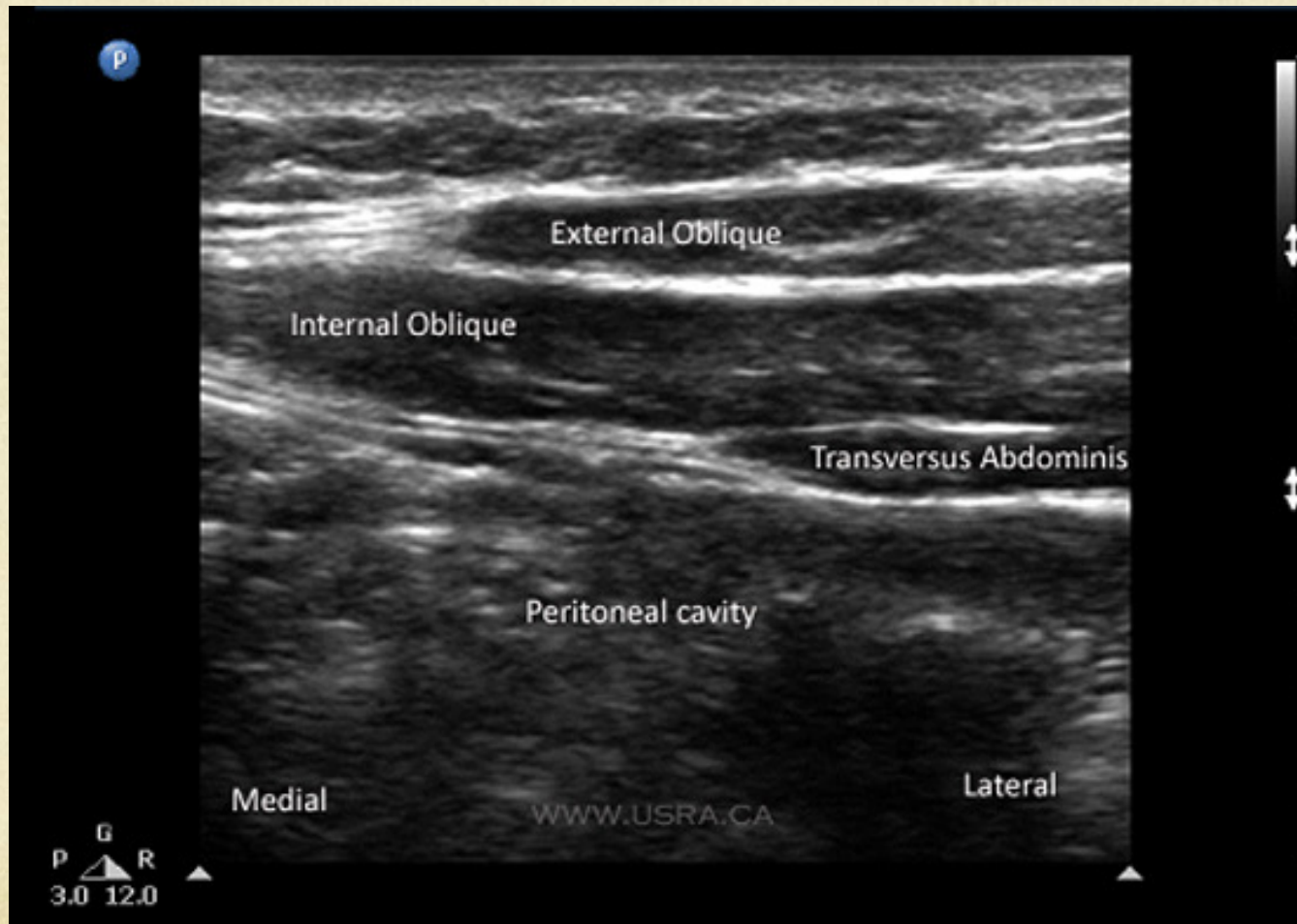
Cơ ngang bụng

Khoang phúc mạc

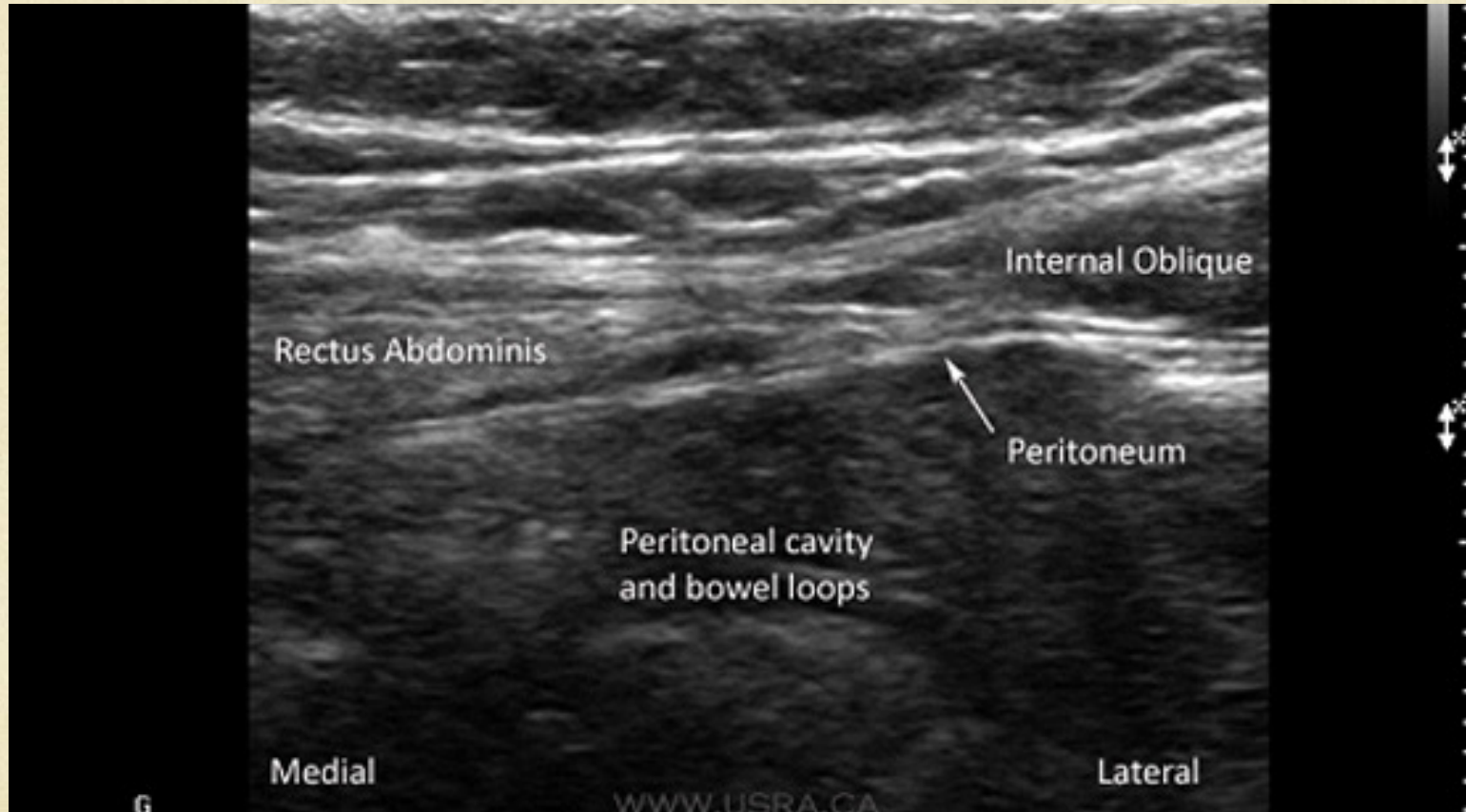

Thỉnh thoảng có thể nhìn thấy nhu động của ruột non trong
khoang phúc mạc

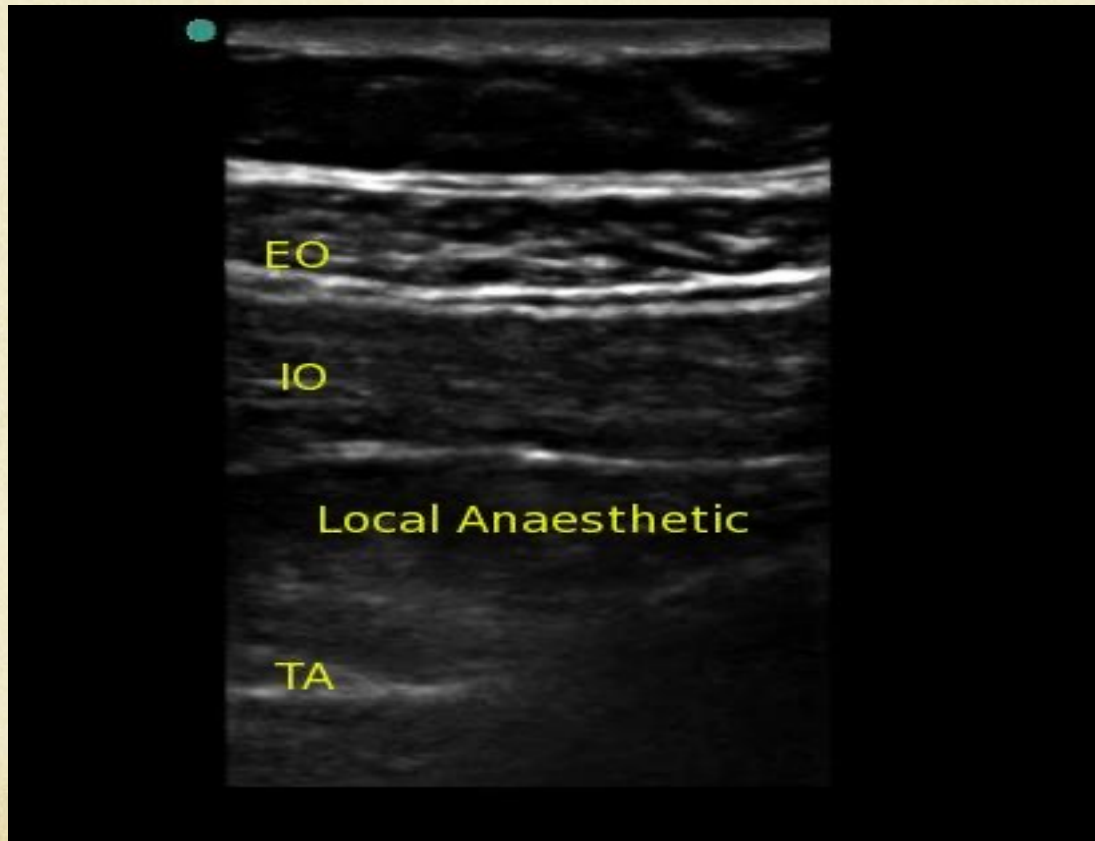
Nhìn dưới siêu âm

Nhìn dưới siêu âm

Nhìn dưới siêu âm

Lợi điểm

- **Kỹ thuật đơn giản**
- **Hiệu quả giảm đau được 12 - 16 giờ**
- **Giảm nhu cầu thuốc phiện.**
- **Tai biến và tác dụng phụ thấp hơn so với gây tê trực thần kinh (tuyệt huyết áp, liệt vận động)**

Một số biến chứng

- Nhiễm trùng trong phúc mạc
- Tụ máu thành ruột
- Thủng ruột (không có)
- Liệt do tê thần kinh đùi thoáng qua
- Một trường hợp tiêm vào trong gan đã được báo cáo.
- Ngộ độc thuốc tê ?

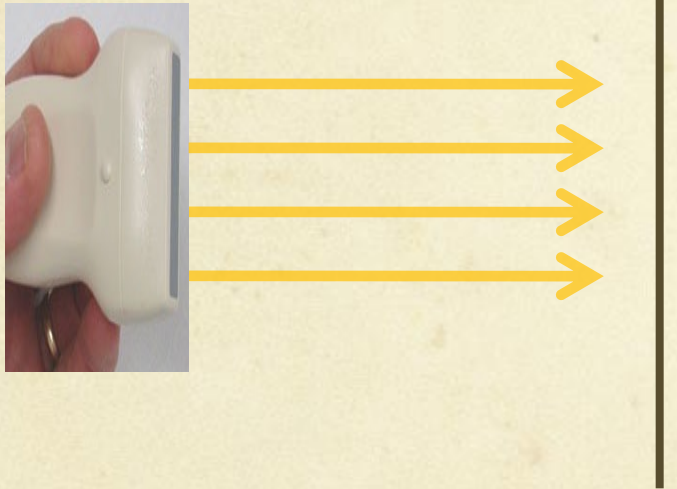
Hình ảnh siêu âm

- Sóng siêu âm phải xuyên qua được cấu trúc cần nhận dạng và phản hồi lại đầu dò.
- Hồi âm: phản ánh mức hấp thụ năng lượng siêu âm của một cấu trúc
- Mô có cấu trúc đồng nhất có mức hồi âm thấp
- Sự thay đổi giữa các cấu trúc sẽ cho hình ảnh tốt hơn
 - Từ cơ qua cân
 - Từ mô qua vật kim loại (kim tiêm)

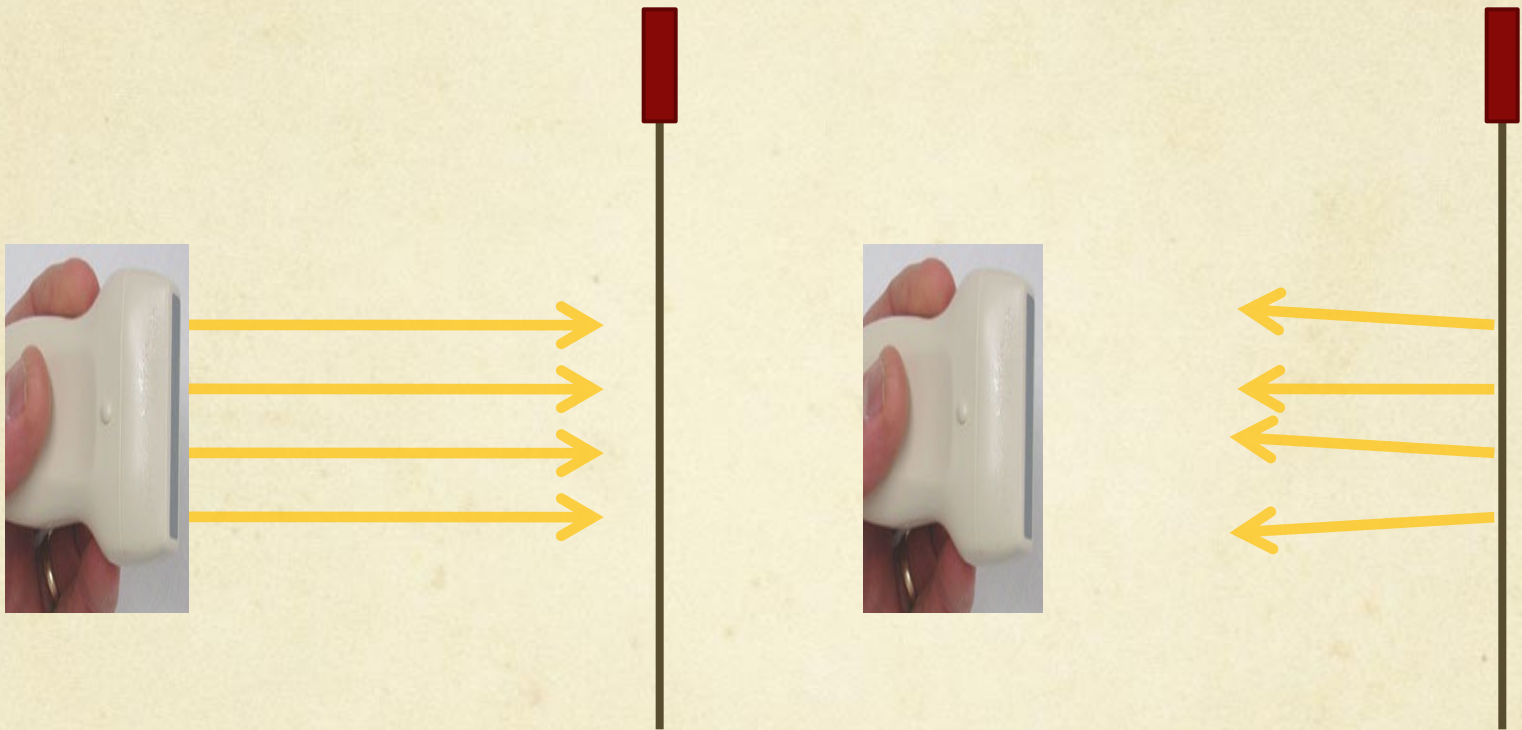
Hình ảnh siêu âm

- Góc của kim so với đầu dò sẽ ảnh hưởng đến năng lượng phản xạ và chất lượng hình ảnh.
- Góc kim với đầu dò càng thấp sẽ cho hình ảnh tốt hơn.

Kim tiếp tuyến song song với đầu dò

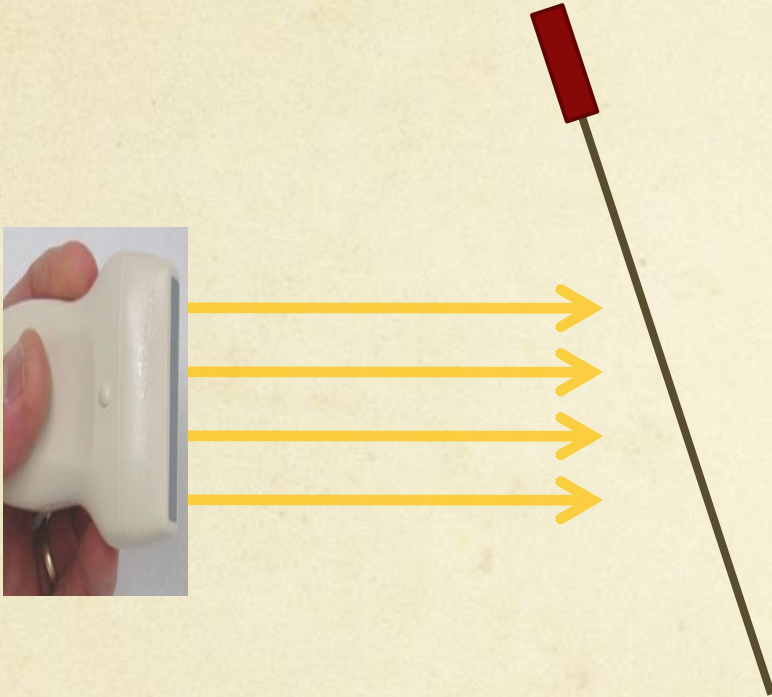

Kim song song đầu dò

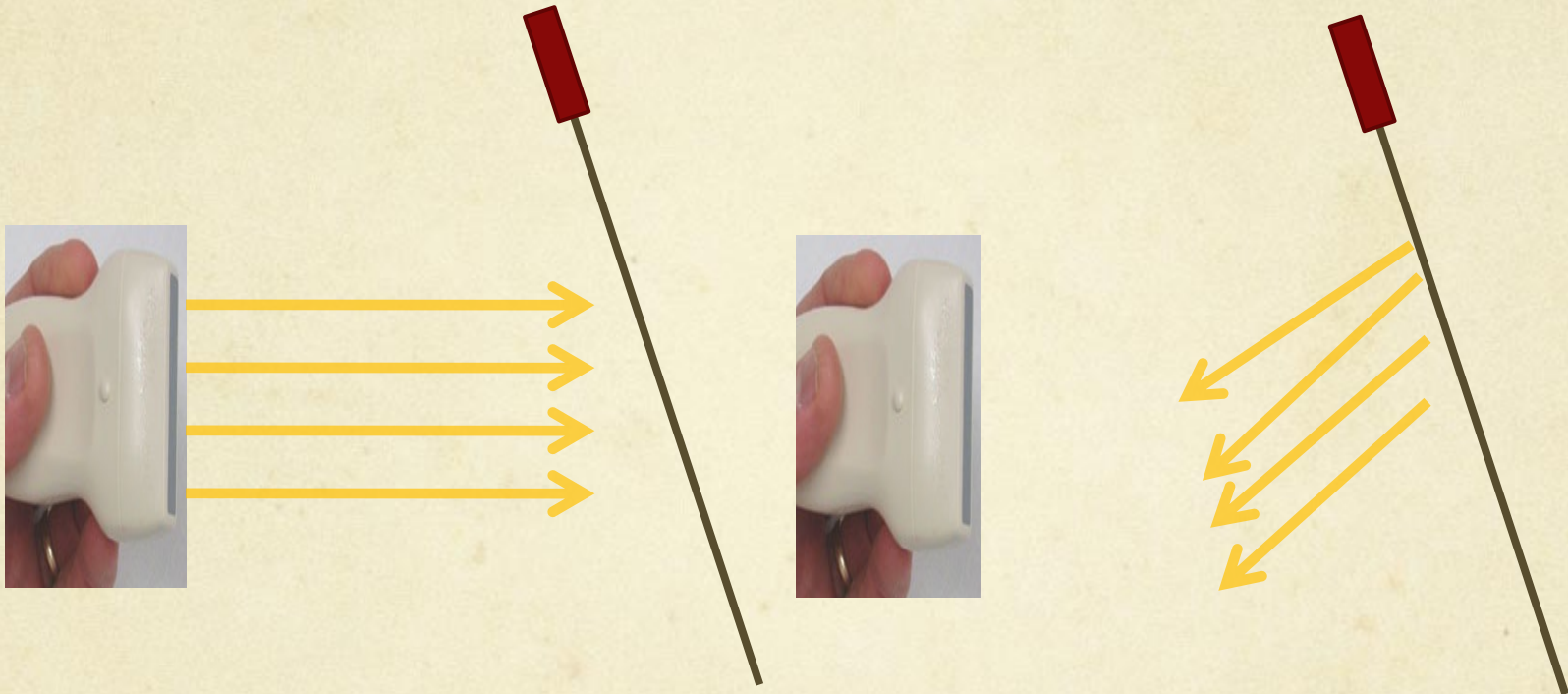

Phản ánh tối ưu sóng siêu âm
Hình ảnh kim tối ưu

Kim tạo một góc với đầu dò

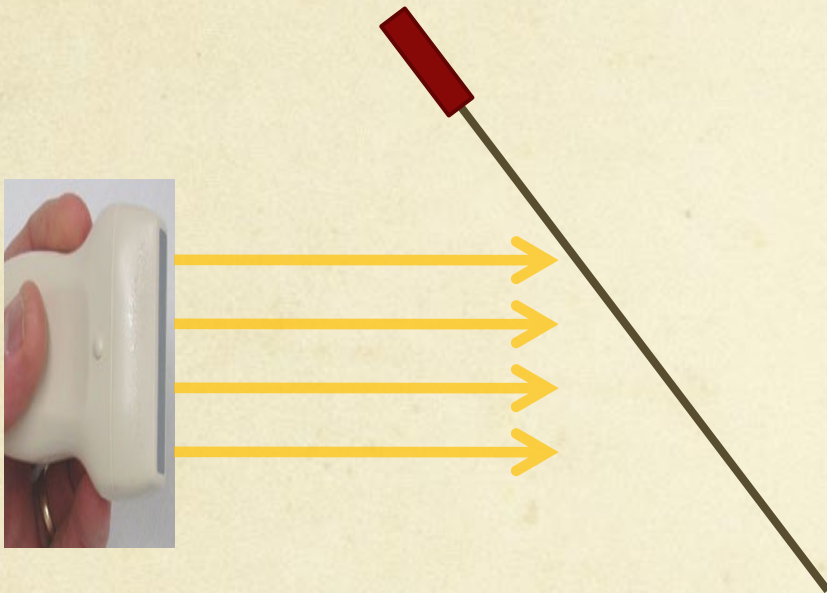

Kim tạo một góc với đầu dò

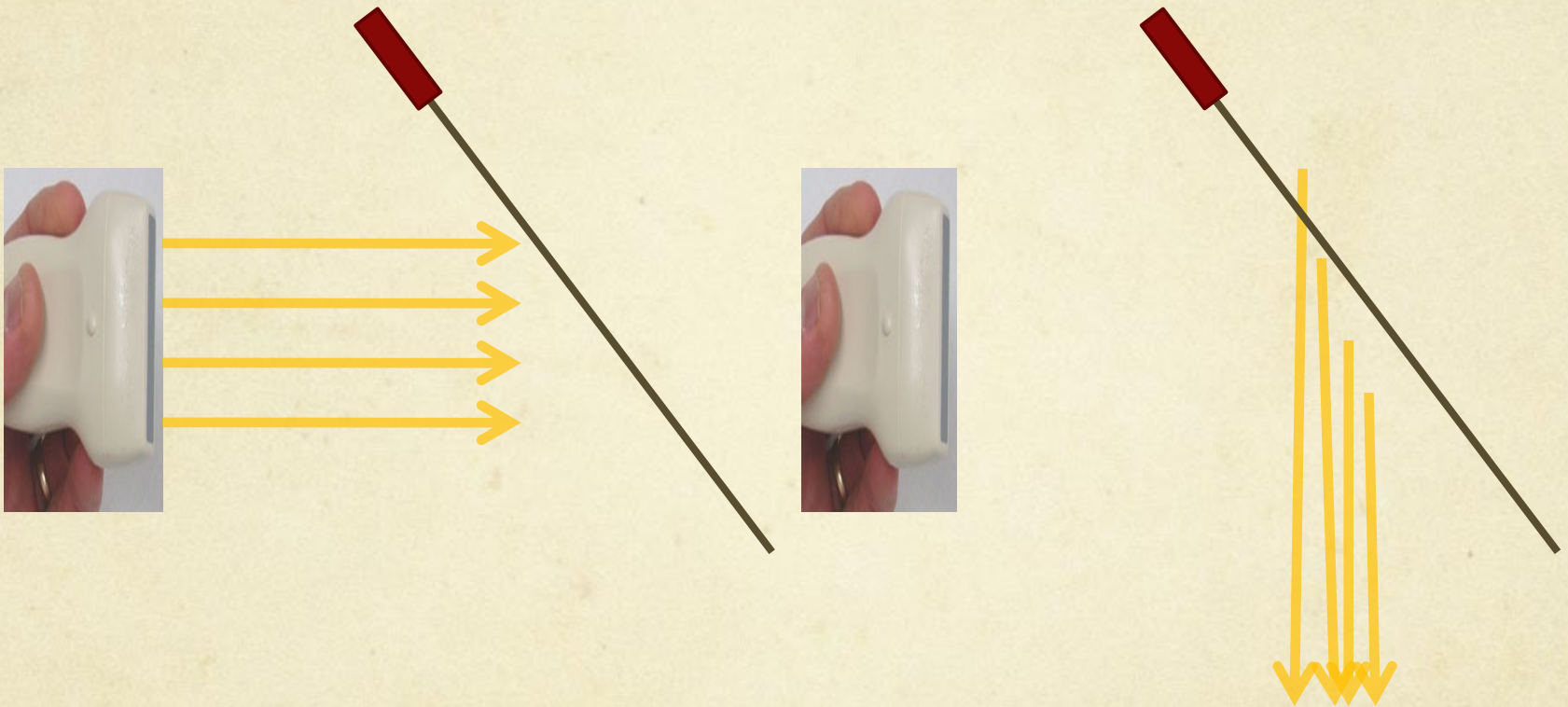

Mức phản ánh sóng siêu âm thấp
Hình ảnh kim phản ánh yếu

Kim tạo góc lớn với đầu dò (dốc)

Kim tạo góc quá lớn với đầu dò

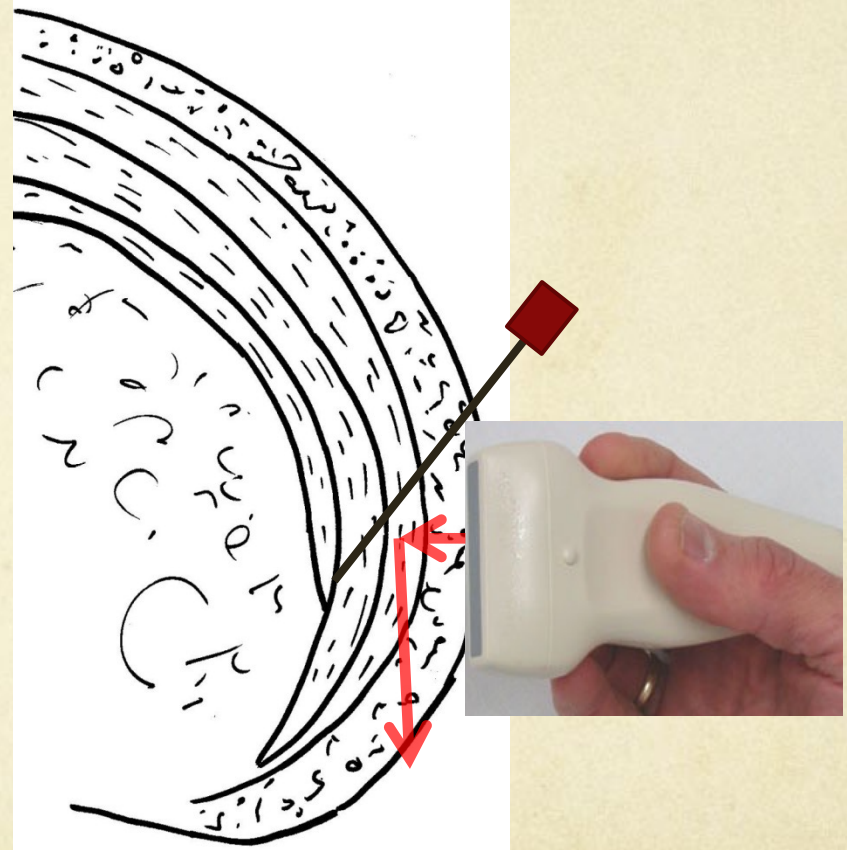
Phản ảnh sóng siêu âm kém
Hình ảnh kim kém

Cải thiện hình ảnh của kim

- Vị trí **đầu dò** và kim nằm trên một **mặt phẳng** song song càng **tốt**.
- **Thỉnh thoảng** đi từ xa **đầu dò** để dễ tạo **mặt phẳng** song song giữa kim và **đầu dò**, cho hình ảnh kim **tốt hơn**.

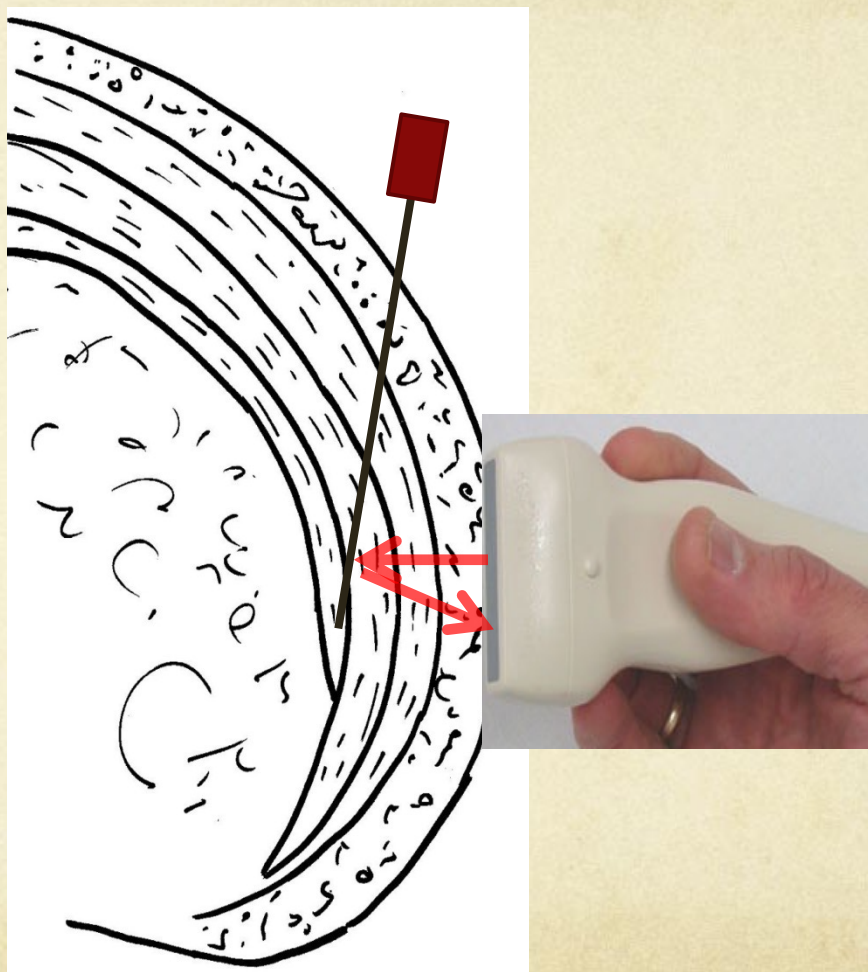
Cải thiện hình ảnh của kim

Đâm kim sát đầu dò,
tạo góc lớn, mức phản
xạ sóng siêu âm kém,
hình ảnh của kim yếu.

Cải thiện hình ảnh của kim

Đâm kim cách xa đầu dò, tạo một góc nông giữa kim và đầu dò, cho mức phản xạ sóng siêu âm tốt hơn, hình ảnh kim cũng tốt hơn.

Cải thiện hình ảnh của kim

Di chuyển đầu dò ra ngoài và tạo góc, quay trở lại để nhìn thấy hình ảnh kim rõ hơn.

